

Att skrota Arvsfonden drabbar barn och unga

25 organisationer: Vi står redo att hitta en lösning med regeringen

🗞 Detta är en debattartikel. Det är skribenten som står för åsikterna som förs fram i texten, inte Aftonbladet.

Uppdaterad 09.22 | Publicerad 06.00

Dela

Spara

Arvsfonden har finansierat tusentals projekt som Bris stödlinje och idrottsverksamhet för unga. Att avveckla fonden skulle ha djupt negativa konsekvenser för dem som dagligen får stöd, mening och samhörighet, skriver 25 organisationer som är engagerade i att stärka barn och unga.

DEBATT

DEBATT. Nyligen presenterade Riksrevisionen en granskning av Allmänna arvsfonden där man, förutom att föreslå värdefulla förbättringar, drog en oproportionerlig slutsats om att fonden bör avvecklas.

Ett sådant steg skulle ha djupt negativa konsekvenser för de barn och unga som dagligen får stöd, mening och samhörighet genom arvsfondsfinansierade initiativ. Vi uppmanar i stället riksdag och regering att se över hur Arvsfonden kan reformeras för att bättre möta samhällets och målgruppens behov.

Arvsfonden bidrar årligen med cirka 800 miljoner kronor till utvecklingen av ideella verksamheter, lokaler och mötesplatser för barn, unga, personer med funktionsnedsättning och äldre.

Sedan starten 1928 har fonden finansierat tusentals projekt som har varit grundläggande för utvecklingen av samhällstjänster som allmän förskola, mödravårdscentraler, kolloverksamhet och färdtjänst. Viktiga initiativ som Bris stödlinje, Glada Hudikteatern och Självmoderslinjen har alla startat med stöd från Arvsfonden.

I dag är idrottsföreningar och funktionsrättsorganisationer de största mottagarna av stöd och unga är den vanligaste målgruppen för satsningar.

Även sociala organisationer som ofta arbetar med barn och unga i utsatthet tillhör de som får betydelsefullt stöd.

Behovet av civilsamhällets insatser för barn och unga är mer akut än någonsin. Vi bevittnar en ökande psykisk ohälsa bland unga, en oroande trend där gängen rekryterar längre ner i åldrarna, en växande framtidsoro, en känsla av maktlöshet och minskad tillit till samhällets institutioner.

Varannan ung känner sig utanför samhället och ofrivillig ensamhet är särskilt utbredd bland unga. Dessutom har många barnfamiljer med låga inkomster svårt att få pengarna att räcka till vilket begränsar barnens möjligheter att delta i fritidsaktiviteter och sociala sammanhang.

Civilsamhället spelar en avgörande roll i att möta dessa samhällsutmaningar med verksamheter och stöd till barn och unga, möjliggjort delvis av stöd från Allmänna arvsfonden.

Ett exempel är Kramfors motorsportklubb som tillsammans med kommunen kunde starta Young wheels motorgård och ge motorintresserade ungdomar en plats att vara på. Eller Skellefteå-projektet Barn i centrum som drevs av Guldstadens kvinnojour för att sprida kunskap till vuxna om hur de ska upptäcka och agera när barn utsätts för våld.

Liknande satsningar finns över hela landet och visar på fondens förmåga att möta specifika lokala behov som ideella aktörer identifierar.

Merparten av projekten är lokala initiativ och en nedläggning av Arvsfonden skulle framförallt slå mot mindre orter där medlen har varit centrala i att utveckla lokala satsningar.

Flest medel per invånare går i dag till verksamheter i Kronoberg (119 kronor), Västerbotten (107 kronor) och Jämtland (94 kronor), i jämförelse med till exempel Stockholm (21 kronor).

Civilsamhället har alltid varit i framkant när det gäller att hitta innovativa lösningar på akuta samhällsbehov, snabbt ställa om till förändringar och stödja barn och unga som riskerar att falla utanför systemen.

Många av de unga med flest riskfaktorer vittnar om låg tillit till det offentliga men en hög tillit till civilsamhällesaktörer. Att avveckla Arvsfonden skulle inte bara lämna ett vakuum av behov, stöd och hjälp; det ställer frågan om vem som ska bära kostnaden för de nödvändiga verksamheterna för barn och unga.

Civilsamhället har historiskt sett levererat högkvalitativa tjänster till en låg kostnad. Om staten, kommunerna eller regionerna skulle ta över, hur skulle det påverka delaktigheten, kostnaderna och ändamålsenligheten i dessa tjänster? Och om inget görs alls, vad blir konsekvenserna för barn och unga?

Vi representerar ett brett spektrum av organisationer som är engagerade i att stärka barn och unga. Vi står redo att samarbeta med regeringen och diskutera hur Arvsfonden kan reformeras för att fortsätta vara en kraftfull resurs för barn och ungas fritid, hälsa och utveckling.

De brister som har identifierats av Riksrevisionen måste självklart åtgärdas - men det är inte barn och unga som ska betala priset.

- Alexander Clemenson**, generalsekreterare, KFUM Sverige
- Andréa Råsberg**, sverigechef, Reach for change
- Anna Lind**, generalsekreterare, Right by me
- Bodil Åström**, generalsekreterare, Riksförbundet Sveriges 4H
- Ellen Åberg**, Ordförande, Sveriges ungdomsråd
- Elin Hågeby Caicedo**, Generalsekreterare, Maskrosbarn
- Elin Wernquist**, generalsekreterare, Barnrättsbyrå
- Elias Fjellander**, förbundsordförande, RFSL ungdom
- Evelina Ferbrache**, ordförande, Sverok
- Daniel Camerini**, ordförande, Tamam
- Gunilla Bergsten**, enhetschef, Bris stöd online
- Ida Östensson**, generalsekreterare, ChildX
- Johan Oljeqvist**, vd för stiftelsen Fryshuset
- Julia Qiu**, förbundsordförande, Unga forskare
- Li Nester**, förbundsordförande, Röda Korsets ungdomsförbund
- Maja Frankel**, generalsekreterare, Friends
- Maja Sjögren**, förbundsordförande, Elevernas riksförbund
- Maria Frisk**, Sverigechef Rädda Barnen
- Marlene Claesson**, generalsekreterare, Youth 2030 movement
- Martin Kihlström**, kanslichef, LSU – Sveriges barn- och ungdomsorganisationer
- Oscar Sjökvist**, förbundsordförande, Unga rörelsehindrade
- Sara Damber**, grundare av flera barnrättsorganisationer
- Shanti Ingeström**, barnrättsrådgivare med fokus på delaktighet, UNICEF Sverige
- Tomas Aronson Ylipää**, förbundssekreterare, Unga örnars riksförbund
- Warda Abdalla Rasul**, förbundsordförande, Rädda Barnens ungdomsförbund